

KEMENESVIDÉK

KÖZÉRDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

„KIS-CZELL és VIDÉKE.”

Megjelenik minden vasárnap.

„KIS-CZELL és VIDÉKE.”

Előfizetési ár:
Egy évre 8 kor. Negyedévre . . . 2 kor. — fil.
Fél évre 4 Egyes szám ára — 20 .

Felolvasó szerkesztő:

Huszár Gyula

Szerkesztőség és kiadói hivatal:

Kis-Czell, Gyarmathi-tér 76. szám. Ide intézendők a lap szelvénye és anyagi részét illető minden közlések. Nevelési levelek figyelembe nem vétetnek.

Szerkesztővel értekezhetni: kedd., szerda és csütörtökön.

A gazdasági háború.

Írta: EREKI KÁROLY gépészmérnök, műegyetemi adjunktus.

Minden mai gazdaság alapja abban áll, hogy egyesek a gazdasági életben likvid erőket a saját érdekében működésbe tudják hozni. Vanderbilt, Morgan, Rockefeller, a vasutak, acélbányák és petróleumforrások királyai azzal szereztek százmilliókra menő vagyosukat, hogy az emberek használati tárgyainak a legfontosabb részét hatalmas munkával és éles agyu ravaszsággal a kezükbe kaparintották. Egyéb gazdaság, mikor valaki összeizzad néhány ezer forintot és mire megöregszik, van valami kis pénzecskeje, mai értelemben nem nevezhető gazdaságnak s azt hiszem, ebben minden áttekintéssel bíró agyvelő igazat ad nekem. A gazdaságnak a munka a forrása, míg a takarékoság csak egyik szükséges kelléke neki, mint teszem azt, a forrásviznek is a fölébe épített burkolat szükséges-kelléke, — de a lényeg maga a természetes, víz fölható erő.

Akik a nemzetgazdaságtannal nem foglalkoznak, rendszerint abban a téves hitben élnek, hogy mások gazdagsága a szegény embert tönkretesz. Én biztosan merem állítani, hogy ez általánosságban nem áll és jöllehet a következő sorokban éppen azt szándékozom bebizonyítani, hogy a nagy

tőképénz a népet kirabolja, mégis egy példán megmutatom, hogy a gazdag iparos, földbirtokos és bányatulajdonos a nép jólétén dolgozik, ha önértékében gazdagságra törekszik.

A modern gépek világában a parasztnak nincsen dolga s mivel Magyarországnak több mint fele paraszt nép, természet-szerűleg a magyar népek nincsen dolga. Már most azok az egyesek, akik azáltal meggazdagodnak, hogy egy kis lyukforma műhelyből gyárt teremtnek, s ezáltal sok sok szegény családnak kenyeret adnak, ha gazdagok lettek, ki merné állítani, hogy ez a nép rovására történt? Minden tisztviselő, orvos, ügyvéd vagy mondjuk ki általában, hogy minden olyan foglalkozásból élő ember, kinek munkája nemzeti vagyont nem növeli, ha meggazdagodik vagy szegényen hal meg, ahhoz a néphez semmi köze, de a termelő erők urainak, a gyárosoknak, földbirtokosoknak és bányatulajdonosoknak, egyszerűen a munkaadóknak meggazdagodása a nép legvitalisabb érdeke.

Ez az éremnek azonban csak az egyik oldala, mert a szervezkedő, monopolizáló és világhatalomra vágyó ipari nagytőkénk ez a jó tulajdonsága nincs már meg. Ez egyenesen fojtogatja a népet. Nézzünk csak meg egy példát: hogyan?

Az amerikai pamuttermelők szövetkeztek egymással, hogy a pamutot nem ad

ják többé oly olcsón oda a gyárosoknak mint eddig, mert pamutra okvetlenül van az embereknek szükségük, tehát vegyék meg azt drágán. Ennek a szövetségi határozatnak az volt a következménye, hogy sok gyáros beszüntette a munkát, elbocsátotta a munkásait s így ezeket tett koldossá, másrészt pedig a pamutot drágábbá tette s így a pamutárak egyre rosszabb minőségűek lesznek, miatt az árak nem esökkennek, sőt sok esetben emelkedik. Mily ezeknek a pamuthecnek a vezetője egy esztendő alatt 500 millió koronát nyert pamuton. Vajjon ki fizette meg ezt ennek a különben nagy eszü és kitűnő jellemű férfinak? Ki más, mint mi, ki más, mint a nép? Mi használjuk a pamutot, min nekünk kell azt drágábban megfizetnünk és Suly ur mily módon megadottatja az egész világot, kirabolja a népet.

Suly gazdasági kirándulása, amelyik a föld összes népeinek megsarcolásával végződött, nem aprólkos dolog, mert hasonló jelenségek mindig gyakrabban lépnek fel a termelés minden terén s féltő, hogy a nép elnyomordása oly veszélyes mértéket fog öltetni, hogy Duimchennel szölvá, „a nyomor megtizedelendi a népet”. (Nyomor nemcsak Magyarországon van. Sombart írja, hogy a nép 25 százaléka állandóan éhínséget szenved.)

Aki csak pillanatilag rátekin a termelő

TÁRCA.

Róza és szegfű.

— Margit. —

Ketten kínáltunk meg virággal,
Egy rózsát én, amaz szegfűt adott.
Ugy látzik, szép szemed csáb varázsa
Mindkettőnkre egyenlően hatott.
Különbség köztünk az lehetne:
Hogy ő átélte életének javát,
De én szedem még a virágok
Lelket élő és kábitó illatát.
Az én virágomat leányka
Szíved fölé tüntetve illesztéd,
És őt, az ifjan öszlődd
Ajálkózó mosolygójával néted.
Veszélyes játék, szép leányka,
Amelyet könnyelműen kezdél meg;
Fonnyadt virágra és szíromra
Pusztító a felhő és fegeteg.

Gamelin.

Ö . . .

Üdülés után való vágyam a Balaton regényes szép vidékére hozott, nol hosszú évek óta először találkoztam egyik ifjúkori barátommal. Barátságunk csak egyetlen egyszer szenve-

dett némi megszakítást: mikor vetélytársakká lettünk.

De sorsunkban még akkor is osztorokodtunk; mert kudarcot vallottunk mindketten, mire aztán ismét összebékültünk s azóta is a régi jó barátok maradtunk. Az előre nem is sejtett viszontlátás ifjúkori életünk kiyalóbb mozzanatait a visszaemlékezés aranyfényben felelevenítette.

— No barátom — kezdé, miközben tekintetét egy velünk szemközti lévő terrasse egyik asztala körül helyezkedett vidáman társalgó családra veté — emlékszel-e még az egykori „ideál”-ra? Mit szólna az idő fordulatahoz, a sors szeszélyéhez?

A kedélyes asztaltársaság fő tagja ifjú korunkban általunk jól ismert és oncrejűkből magasabb társaságok tagja.

— Mit, a sors szeszélyéhez? — kérdém a kétségbevonas hangján. — Az szerintem nem igen létezik.

Amint annak, vagy akár az idő fordulatanak és vakzerencsének nevezni szoktak, az rendszerint nem egyéb, mint a józan észsel tervezett és kitartó szorgalommal végzett munkának eredménye, jól megérdemelt jutalma. De ha a kedvező sorsváltozás eredő oka után tovább kutatni akarunk, oly igazságra akadunk, mely, ha érvényesül, a nőt egyáltalán az „ideál” dicsfényével övzi.

Egykori vetélytársunk, mielőtt nejet is urte,

nem tartozott a „számottevők” sorába, sőt, ha az igazságnak hódolni akarunk, azt kell mondanunk, hogy mar-mar az elzúles szélén is állott; de imc ő, a földhoz tapadt, szegény szülőktől származott igénytelen, de eszéles leány, teli-merte X-ben a jellem és életrevalóság jeleit s szerelme tiszta lángzatával serkentette, buzdította azon ut követésére, amely őt a mostani ugyan-csak kedvező helyzetbe hozta.

A férfi sorsa, a család boldogsága rendszerint attól függ, hogy a nő miként tölti be hivatalát, mely irányban érvényesítéi a férje való hatalmas befolyását. Ha körül nézünk, számtalan példát találunk ennek bizonyosságául, ha ugyan „igazság” szorul bizonyításra . . .

Ahol a nő egyenle volt a rossz uton, ahol a jó uton ha add

„rossz” nőhöz volt lancozva; mindenütt a családi fészék pusztulásnak indult s a családok vagy elzúlitottak, vagy az öngyilkosság rút cseméjével baratkoztak meg . . .

A nő okosságával, higgadságával, szelidségével, szorgalmával, takarékoságával, érnycséségével, tisztaságával a leggyorsabb családi fészket is a boldogság tanyájává, tündérvérté varázsolhatja.

Hisz a teremés koronája egyedül — ő.

erőknek mai rettenetes tömörülésére, az rögtön láthatja, hogy a világ hatalom kezd új emberek kezében összegyűlemleni, kiknek nemzetközi hatalom van, akik New-Yorkból diktálják a buza, a vas és petroleum árakat, akinek Hekuba, hogy Európában százezrek éhhalnak. A föld, hogy ők maguk összeharcolják millióikat.

Ha Martinique szigetén 40 ezer ember meghalt egy tuzokádó erupciója követ kezében, az csak lokális szerencsétlenség volt, amelyik bár megrendítette a legkegyetlenebb szívű embert is, de végeredményben a föld összes népességeinek semmi köze sincs a dologhoz. Mi történhetik azon ban akkor, ha Morgan öreg korára gyomor bajos tesz s mint ezer milliók föltele ura, felemeli összes termékeinek az árát, ugy, hogy a fél világ nyög a drágaság alatt? Azt mondja a német közmondás: Pénzért meg lehet az ördögöt is táncoltatni és harmincezer millióért minden ördög táncol (NB. Rockenfellernek állítólag 30 ezer millió dollárja van. Morgannak nem lehet parancsolni. Ami az övé, az övé s ha kedve tartja, tönkre teheti összes gyarait. Mi lenne akkor, ha ez az ember, akinek a mi királyunk nem parancsol, akinek a mi törvényünk csak Hekuba, itt nálunk is részvénytársaságokat alapítana, mint Nemországban teszi és egy örült rohamában a kerdalt embereket tönkre teszi? Duimchen, a truszt nagy ellenzője azt mondja, hogy a Cesárok, Attilák, Dsingiz kánok és Nagy Sándorok hatalma csak semmisség ezekéhez a milliomosokéhoz képest, tehát védekezünk, míg nem késő.

En nem hiszem ugyan, hogy a dolog oly veszedelmes volna, mint azt sok nemzetgazda állítja, de ha a mai gazdasági háboru eredményét nézzük, melynek lövege a tüdővész bacillus és lidit-robbanószerű a nyomor, akkor sokben igazat kell adni a peazsimistáknak.

Mi volt egy-egy régi háboru hatása és mi a mai gazdasági vernéküli háboru? Nézzük csak meg egy kcsit e két dolgot közelebből, gazdasági hatás szempontjából. Abban a régi időben, mikor még az Árpádszerű népvándorlás divott, (azért mondom Árpádszerűnek, mert a mai magyaroszátrák népvándorlás évi 270 ezer embert exportál Amerikába) akkor a fiatal legények, kiknek otthonukban már nem jutott föld és marha, fülkerekedtek fiatal, szép keblű honleányaikkal és

zát keresni. O., ahová értek, természetesen letlepörtek és ahol letlepörtek, a bennlakókat rabszolgákká tették.

Ezeknek a népvándorló háboruknak még volt gazdaságilag romboló hatásuk és széttiporták az egyéni vagyoni jogot is.

Regi idők óta megváltozott azonban már e viszony. A népjog előírja, hogy a személyes vagyon háboruban is szent és sérthetetlen s a háboru okozta károkat a vesztes tartozik fizetni. Egyszóval a nép nagy zömének civilizált államban semmi anyagi hátránya nincs az elvesztett háboruból, mert vagyonkaja megmarad s ha az adót felszólják is a hadsereg miatt, a fő

embernek. A francia német háboru nyújt jellemző példát a mai háboru vagyoni jogi hatására. A legyőzött franciák kifizették a milliárdokat s mindenki ur maradt a magá tanyáján.

Mi történik azonban, ha a gazdasági háboru megindítja egy modern zsarnok, első Morgan, a pézskirály? A szívós életű népeket nem bírta eltiporni soha semmi féle földi hatalom s Magyarország ezer ezrenzdön át is meg tudta dúró háboruk közt menteni szabadságát, de a Morganokkal szemben el fog verezni.

En a politikával és a nép ösztönszer borzadályával, mellyel a milliók uraira te kint, nem törődöm, mert ezek a dolgo csak uri sportok vagy gyerekségek, de pozitív tudomány nevében, amelyik az igazságot keresi mindenütt, szeretném felrúzni az emberiséget mély álmából és tudatlanságából, hogy a nemzet sorsát ma ne politikától és az állam hivatalnokaitól remélje, hanem a produktív, becsületes munkától és azoktól, akik a fejükket és az agy lvelejükkel tudnak produktív módon dolgozni. A mai gazdasági háboruban halálos sebe sülték azok a tagbaszakadt tüdővészés alakok, akik egy rohadozo szalmazsákon heverve éhséget szenvednek, könnyű sebe sülték azok, kik körülzengnek a világban s nincs munkájuk, nincs kenyerek, mert elvette tőlük a gép és a civilizációkban náluk előrehaladottabb — úgynevezett ur. Ezekben a sebesültekben vérezhetik csak el a nemzet.

A magyar nép nyomorának az okát mindenki a közös vánterületben keresi. Boldog hit. Hát miért nyomorog az angol nép? Híz nekik nincs Ausztriájuk s náluk a gazdasági háboru talán még a miénknel is nagyobb nyomort produkál. A nyomor oka nem ilyen pa oghan rejlik, mint a nagy hatalmi kérdés, meg a külkereskedelmi szerződések, hanem a nép szervezetlenségében és a kormányzó agyvelők tudatlanságában.

Magyarország a civilizált világ gazdasági háboruiban egyre szenved, éppen ugy, mint Ausztria. Azt hangoztatják nálunk mindenütt, hogy mindez azért van, mert nincs iparunk. Bocsánatot kérek, de én ezt nem hiszem. Nézzük csak, mit segítene az, ha nekünk ma megadná a törvényhozás az önálló vánterületet és a külföldi gyárosok kenyserűnének itt az országban gyárakat építeni? A mi parasztnépünk oda csak mint napszámos mehetne, mert nincsen tanult ipari munkásunk. Azután meg gépekkel dolgoznak ezek az új gyárak is, amelyek közül egy-egy szövőipari géporiás napon kint annyit dolgozik önműködően, mint 100 esztendővel ezelőt 15 vármegye összes takácsai egy hónap alatt dolgoztak.

Tessék elhinni nekem, hogy nem az iparhiányban rejlik a nyomor oka. Láttam én Ausztriában, hogy a gyári munkás rabszolga s a szövőgyár környékéről a nép

népünk. abból a nép nagyon kis részének van csak keresete s a legnagyobb haszna a gyárból a részvényeseknek van.

Engem nem a politika vezet, mikor ezeket mondom, hanem a pozitív tudás. A magyar nép nyomorának az az oka, hogy azt a sok természetes erőt és kincset, mely a magyar földben rejlik, nem használják ki eléggé, hogy nincsenek olyan okos és nagy tudományu magyar emberek, akik a földben rejlő termő erőt a föld népe munkájának segélyével használati cikkekké tudnák transzformálni.

Azt mondják erre, tudom jól, hogy a produktív termelőnek. Am legyen igazuk, de én erre azt válaszolhatom, hogy míg a magyar uri fiuk előtt csak a hivatalnok pálya szent és megbízható, addig Magyarország népe oymorogni és szenvedni fog még akkor is, ha a politikai szupremácia átesik is Ausztriából Magyarországra, sőt még akkor is, ha Magyarország önálló királyság lesz valaha.

A mai gazdasági háboruban csak az a nép győzhet, amelyiknek urai produktív dolgoznak s így a népnek munkát adnak — s Magyarországon mindaddig, míg a

munkát megvetik az urak s csak hivatal után törnek, irtózatot sokat fog szenvedni a nép. Tehát munkára fel!

Meghívó.

A „Vasvármegyei Tüztoltó-Szövetség” 1904. évi augusztus hó 14 én délelőtt 11 órakor Kiscellben, a „Korona” vendéglő nagytermében tartja XII. közgyűlését, melyre Vasvármegye összes tüztoltó-egyletei, ugy a tüztoltó ügynek minden pártolói tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés a szövetség ügyéről s a tüzendészet állásáról. 3. Választmány jelentése a pénztárról. 4. Költségvetés megállapítása. 5. A jövő évi közgyűlés helyének megállapítása. 6. Előzetesen-beérkezett indítványok, esetleg felszólamlások tárgyalása. 7. Tisztujtás. 8. A közgyűlés bezárása.

A közgyűlést megelőzőleg aug. 13-án u. 3 órakor Szombathelyen a vármegyei kistermében a választmány fog üléseni, mely előkészítő-ülésem való megjelenésre a választmányi tag és kerületi felügyelő rak tisztelettel megkéretnek. Egyebekben napirend az irányadó.

Szombathely, 1904. június 30.

Dr. Bemeréj István,

szöv. elnök.

arabás István,

szöv. titkár.

Dr. Pleinits Ferenc,

helyi elnök.

Kedves Bajtársak!

A „Vasvármegyei Tüztoltó-Szövetség” amint már is eléggé tudjátok — aug. 6 14 én Celdömölkön fogja f. évi közgyűlését megtartani s ugyanez alkalommal fogja a celdömölki önk. tüztoltó egylet is 25 éves fennállását — összekötte zászlószentelel — ünnepelni.

Kedves bajtársak, kik az emberbaráti szeretet szent eszméjében velünk egyesülvé vagytok, mi ezen örömmünepünkre ezennel meghívunk benneteket és kérünk, hogy örömmünkben részt venni sziveskedjete. A lehető legelőnyösebb vasuti összeköttetés, közelből ugy, mint távolból, könnyűvé teszi nektek a hozzánk való átszállást s legyetek meggyőzők, hogy mi nemcsak hogy bajtársi szeretettel fogunk benneteket keblünkre ölelni, de azontul is mindent el fogunk követni, hogy körünkben jól is éreztétek magatokat.

Celdömölk (Kiscell), 1904. június 30.

Bajtársi szeretettel és üdvözléssel:

Pálovics József,

parancsnok.

Dr. Pleinits Ferenc,

elnök.

Egyetértőleg a Vasvármegyei Tüztoltó-Szövetség elnökségével, következőkép állapított meg az ünnepegy sorrendje:

érkező vendégek fogadtatása és elszállásolása.

2. Esti 8 órakor az örtanyáról kiinduló fáklyás menettel tisztelegés a zászlóanya ő méltóságánál s a szövetség elnökénél; annak befejeztével ismerkedési estély a Korona vendéglőben.

3. Aug. 14-én reggeli 5 órakor ébresztő.

4. A szövetségi elnökség fogadása.

5. 8 órakor a rendező-bizottság ülés a Korona emeleti termében.

6. Fél 9 óraker gyülekezés az őr-nyán és fölvonulás méltóságos magyarországi és szolgálóházi Szögyény Ferenc és k. kamarás neje Gorcey Pau' a grófnő zászlóanyához és a templomba.

7. 10 óraker zász óanya ó méltósága s a koszorú leányok felvezetése a templom melletti téren emelendő sátorhoz s ugyancsak itt tartatik meg a szentbeszéd is, melyet szeg-beverés s a helybeli egylet által a zászlónak birtokba vétele fog követni. A szertartás végeztével diszfelvonulás a zászlóanya és a szövetség elnöksége előtt. A zászlóanya elkísérése.

8. 11 óraker a vármegyei tüzoltó-ö-etség közgyűlése.

9. D. u. fél 2 óraker társasbéd a Korona vendéglőben.

10. D. u. 4 óraker a helybeli tüzoltó-estület gyakorlata.

11. D. u. 5 óraker népmulatság a Hungária helyiségeiben. Egyenruhás tüzoltók belépő díjat nem fizetnek.

HIREK.

— Képviselőválasztások szele fujdogál ismét. A fővárosi lapok egybehangzó jelentése szerint Tisza István miniszterelnök októberben felszólítja az országgyűlést és nyomban kiírja az új választásokat. Ez a hír mostanában már többször felmerült s így nem lehetetlen, hogy végre is valóra válik. Mert hát a magyar közmondás is azt tartja: Szél nélkül nem zörög a nád.

— Szabadságon. Loránd Gyula, városunk agilis jegyzője, tíz napi szabadságra ment a családjával a híres utyriaí bucsujárá helyre. Nagy-Maria-Celbe utazott. Szabadságáról augusztus 3-án érkezik vissza.

— Erdőség. Kedden, folyó hó 26-án délután 10 óraker a szombathelyi székeskáptalan tulajdonát képező kemenesszentpéteri fenyveserdeiben eddig ki nem derített okból tűz támadt. A rendkívüli nagy szárazság miatt az erdőtüz gyorsan terjedt: tova s hamarosan mintegy 200 hold erdőt hamvasztott el. A székeskáptalan erdejéből a tűz átcsapott gróf Eszterházy Sándor kemenesi erdejébe, hol szintén körülbelül 200 hold erdőterületen pusztított már, míg végre délután 1 óraker sikerült a tüzet nagy erőfeszítéssel lokalizálni. Az erdőtüz oltásánál Pápócsról száz ember jelent meg, kik tíz kocsin sietve vonultak az erdőtüzhöz; számosan voltak még Nemes- és Pórmagasiból, valamint Kemenesszentpéterről is. A tűz nagy kárt okozott a két erdőségben. A tűz valószínű egy eldobott gyújtó

— Drága varrógépek. Az amerikai nagy reklámmal és nagy költséggel dolgozó Singer Co. varrógépgyár részvénytársaság gépeinek vételétől árjuk olvasóinkat a sajtó érdekli. Ez a nagy költséggel és reklámmal dolgozó amerikai cég borsos áron árúza vevőinek nyakába varrógépeit, oly borsos áron, hogy hasonló minőségű cétegyik hozzá jó varrógépeket más hazai cégnél 50%-kal lehet olcsóbban venni, mint a magát hírnevesnek feltüntetni szerető Singer Co. amerikai varrógépgyár cégnek, varrógépeiről terjesztett csodás jószágú híreinek, mert hát régi közmondás, hogy: minden cigány a maga lovát dicséri és hogy: Pal is tudja manapság, amit Péter tud.

— Számadás és nyilvános közönség. A helybeli férfi-dalkör 1. hó 17-én tartott mulatságának bevétele 201 kor. 60 fillér, kiadása 99 kor. 50 fillér, tiszta jövedelem 106 kor. 10 fillér volt. Ez alkalommal felléptek: öv. Gayer Gyulánál, Jakab Bódor, Neuhauszer Imre, Várkonyi Béla 6—6 kor., Dr. Wagner Lőrinc, Kath. Legényegylet, öv. Deim Sándorné 5—5 kor., dr. Gefin

Lajos, Merkly Ede, dr. Piétnits Ferenc 4—4 kor., Szalay József, Szabó József, Szabó Lajos, Nagy Gyula, id. Tóry György, id. Reich Imre, Hiller Mór, Molnár János, Hong Samuel, Farkas János 3—3 kor., Jaciga Lajos, Gratzler Piusz, Mészáros János, Mizési Sándor, öv. Nunkovits Sandorné, Zsigmond István, Kamondy Ferenc, Németh Károly, Patyi Jonas, Béri N., Bisitzky Ödön, dr. Király János, Simon Kálmán, Boda Józsefné, Éder János, Lóránth Gyula, Takacs György, Éder Géza 2 kor., László Ferenc, Tóth István, Klafli Sandor, Gáthy István, Dingrevé Nandor, Bogyai N., Karolyi Gyula, Radó Ignac, Krausz Mihály, Pa'ovits József, Simon József, Schwartz Hermanné, Burits József, Landherr József, Perényi Karoly, Galambos Béla, Schwartz Rudolf 1—1 kor., Segal Vi mos 50 fillér, Moor Gyula, Dombai István, Gérse Janos 40—40 fillér, Huszár Antal 20 fillér. Fogadják a szíves feülfizetők az egylet hálás köszönetét

— Tüvész Jánosbárá. Csütör.ökön, f. hó 28-án dé.utan kigyuladt eddig ki nem derített okból Magdics Rudolf kazala, melyre éppen meg raktak, úgy, hogy a rajta dolgozó emberek nehezen tudtak lekerülni. Az erős észak szél szította a vést, úgy, hogy az felirtóztathatlannul előre haladt, míg a szél irányában éghető anyagot ért. Leégett 43 ház a hozzátartozó gazdasági épületekkel, tömértekgabona, takarmány, szalma, melyek még biztosítva nem voltak. Magdics pajtajában létegt Zukovics új 8000 koronát érő cséplőgépe is. Emberéletben nem esett kár. A kár azidőszert meg meg nem határozható. A tűznél a helybelieket kívül derékasan dolgozó a dukai, celdömlőki, kereszturi karakói, palfai, kis-somlyói tüzoltók és a lanci tejgazd. iskola növendékei.

— A postáról. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter folyó hó 18-án kelt 51060. szamu rendelete szerint, mint hogy a gyakorlatokjelöltek létszámban üresedés nincs és ily állásokra pályázat hirdetve nem lesz, gyakorukörök: ötek egyáltalában meg pályázatán kívül se nem vétetnek fel.

— A dékánválasztás. Kérőháza 18-ától ügyletes bütt terjesztő pocsoljávizról mar többször volt szó lapunkban, de úgy látszik felszólalásunk az intéző köröknek süket fülekre talalt. Nem tudjuk, nem érjük, hogy miként lehet megtörni ezt a dögletes bütt terjesztő pocsoljait a város közepén. Médig várnak meg annak a pocsoljának a rendezéséért? Igazan kíváncsiak vagyunk reá.

— Menetidj-kedvezmény kivándorlóknak. A kereskedelemügyi miniszter a Fiuménál az Amerikába kivándorlóknak a Mav. összes vonalain 50% menetidj-kedvezményt engedélyezett, ha egy csoportban legalább 10 kivándorló utazik és közvetlen Fiuméba szóló III. oszt. menetidjjeit váltanak. A vasutnál az utazt. és a hajójeget mutatóndó fel, amely utóbbi a budapesti közp. menetidjgyiródnál, hogy pedig a minden megvényben működő kivándorlási meghatalmazottaknál válthatók. Vas- és Zilavármegy területén Orbán Ignác Szen'gonthardn a kivándorlási meghatalmazott, aki mindenféle további felvilágosítást szó-vagy írásbelileg nyújt. Nevezetesen utján lép legközelebb az utazt. ügy terén is életbe. Ugyanis augusztus elcsiejtől kezdve az utazt. többé nem a miniszterumban hanem az alispáni hivatalokban lesznek kiállítva, ami által gyorsabban lesznek az utazt. iránti kérelmek elintézve.

— Kivándorlási megbízott. A m. kir. hely-ügyminiszter az Amerikába kivándorlóknak szándékozók Fiuménál való továbbításával Vas és Zalamegyék területére Orbán Ignác sz.-gonthardnak bízta meg.

— Az utazt. törvény életbe lépésének a hivatalos lap közli az utazt. törvényről 1904. évi

tet. A törvény augusztus 16-án első napján lép életbe. Ugyancsak a hivatalos lap közli a kormánykört azt a rendeletet, mely a Romániával és Szerbiával szemben eddig fennállott utazt. kötelezettséget továbbra is fentartja. Tudvalevőleg ugy Románia, mint Szerbia megszüntette az utazt. kötelezettséget a magyar határon. A magyar kormány azonban, különösen a leánykereskedés ellenőrzésére való tekintettel, az utazt. kötelezettséget fentartását határozta el.

— Védekezés a takarmányhiány ellen. Az idei nagy szárazság a takarmánynövényekre oly káros hatással volt, hogy vidékenként nagy takarmányhiány alakult ki. A takarmány-
hiányosság szerint nem védekeztünk. A takarmány-

szükségén a legtöbb gazda úgy vél segeni, hogy csökkenti allatainak számát. Ezzel azonban magának okoz kárt, mert az éveken át felszaporított állomány csökkentésével kevesedik a trágyamennyiség és így talajának termő ereje; a takarmányhiány következtében pedig oly sok állat kerül a piacra, hogy az eladó allatokat olcsó áron kell elvesztegetni. Ezzért nem az állatok számának csökkentésével kell a takarmányhiányt segeni, hanem minden csokútt fel kell használni arra, hogy amennyire még a tél beálltaig lehetséges, biztosítsuk allataink kielegetésére szükséges téli takarmányt. Hogy ezt tészsük, arra kell törekednünk, hogy: 1. a zöld takarmányozás idejét ősszel minél hosszabb ideig kinyújtsuk és a takarmánykészletet növeljük; 2. olyan növényeket termeljünk, melyekkel lehetséges a jövő év tavaszán a zöld takarmányozást minél korábban megkezdni és 3. a téli takarmányozás céljaira minden oly anyagot, melynek takarmányértéke van, felhasználjunk. Feltétve tehát, hogy a nyár folyamán elegendő csapadék lesz, a zöldtakarmányozás ősszel kinyújtható, illetve a téli takarmánykészlet növelhető tarlónövények által, minő a csalamádé, mohar, köles, pohánka, mustár, csibuhut, tavaszi borsó és az arzával. Az ezek termesztésére vonatkozó utasítást szívesen megküldi a fődmvelési miniszter, ha levelczólaapon kéri.

Színház.

Fehér Károly vidékünkön már jól és előnyösen ismert szinigazgató, jól szervezett szinársulátával a múlt szombaton érkezett Celbé és előadásainak sorozatát vasárnap a „Bob herceg”-gel kezdte meg. Hétfőn szinre került „Szobaleány”, kedden „Aranyvirág”, szerdán „Lili”, csütörtökön „Ripp van Winkle”, pénteken „Postás fiú”, szombaton „Drótost”, ma, vasárnap szinre kerül „Falú rozsa”-ja. A szinársulattal azidőszert vendégként szerepel Revicky Rózsika és Orah Gyula. Előbbi a miskolci színház volt énekesnője, az utóbbi a bpesti Király-színház tagja, Revicky Rózsika igen kellemes, kedves színész. Hangja kissé gyenge még, de szép és kellemes. Olah Gyula fiatal kezdő színész, ugyanolyan pályája kezdetén áll, hangja szép, iskolázott. Idővel kitűnő színész lesz belőle. A társulat tagjai közül ki kell emelnünk Dombi Ilont, Kövi Juluskát, Ernyeyt és Bathorynt és a nők közül. A férfi színészek közül: Bathoryt, Ernyeyt, Deakot és Vakart. A társulat igazán jó erőkből áll, Bodochányi zongorájéka pedig valóságos művelzetet nyújt a közönségnek. Szíves örömet jegyezzük fel, hogy Fehér Károly a vidéki kisebb szinársulatok igazgatói közül azok közé sorolható, aki teljes erővel arra törekedik, hogy a közönségnek művelzetet nyújtson előadásival. Ezt az érdemet Fehér Károlytól senki el nem vitathatja. A celli közönség mindennek dacára gyér partolásban részesíti a szinársulatot, hogy nagyobb partfogást érdemelne a társulat, az bizonyos. De hat nálunk igazán furcsa módon nyilatkozik meg a szinpartolás; emlékezünk reá, midőn pár évvel ezelőtt egy gyenge szinársulat bőséges partfogásban részesült, most pedig a jó allg-alig lesz támogattva. A szinársulat még e héten szándékozik csak nálunk maradni, inétt Janosházra mennek. Janoshaza és vidéke szinműért közönségnek előre is felhívjuk figyelmét Fehér Károly szinársulatára, reméljük, hogy ott és sokáig hiven, a jól megérdemelt partfogásban fog részesülni. A szinársulat még e héten marad Celbén, feltéve, ha közönségünk őket, mint addig részesítette. Reméljük, hogy így lesz.

Szerkesztői Üzenetek.

Egy előkező. A küldött cikket megkaptuk, az a apaszemje igen jó, de nem világos, burkolt, így nem érhető el vele a kívánt siker. Tesék talán nyíltan feltárni a panaszt, leplezetlenül, csak csetben a kívánt siker el nem maradhat. Tesék elhinni, nem érdemel az illető kíméletet, mert olyan dolgokat művel, ami botrányozumba megy. Kérjük újból szíves értesítését ez ügyben.

erőknek mai rettenetes tömörülésére, az

uj emberek kezében összegyűlemleni, kiknek nemzetközi hatalmuk van, akik New-Yorkból diktálják a buza, a vas és petroleum árakat, akinek Hekuba, hogy Európában százerek éhhalnának. A földgolyó, hogy ők maguk összeharósszóják millióikat.

Ha Martinique szigetén 40 ezer ember meghalt egy tűzokádó erupciója következtében, az csak lokális szerencsétlenség volt, amelyik bár megrendítette a legkegyetlenebb szívű embert is, de végeredményben a föld összes népességeinek semmi köze sincs a dologhoz. Mi történetik azonban akkor, ha Morgan öreg korára gyomorbeteg lesz s mint ezer milliók föltetlen ura, felemeli összes termékeinek az árát, úgy, hogy a fél világ nyög a drágaság alatt? Azt mondja a német közmondás: Pénzért meg lehet az ördögöt is táncoltatni és harmincezer millióért minden ördög táncol (NB. Rockenfellernek állítólag 30 ezer millió dollárja van. Morgannak nem lehet parancsolni. Ami az övé, az övé s ha kedve tartja, tönkre teheti összes gyarait. Mi lenne akkor, ha ez az ember, akinek a mi királyunk nem parancsol, akinek a mi törvényünk csak Hekuba, itt nálunk is részvénytársaságokat alapítana, mint Nemetsországban teszi és egy örült rohamában a kredita embereket tönkre teszi? Duimchen, a truszt nagy ellenzője azt mondja, hogy a Császárok, Atilak, Dsingiz kánok és Nagy Sándorok hatalma csak semmisség ezekéhez a milliomosokéhoz képest, tehát védekezzünk, míg nem késő.

En nem hiszem ugyan, hogy a dolog oly veszedelmes volna, mint azt sok nemzetgazda állítja, de ha a mai gazdasági háboru eredményét nézzük, melynek lövege a tüdővész-bacillus és lidit-robbanószerű a nyomor, akkor sokben igazat kell adni a pesszimistáknak.

Mi volt egy-egy régi háboru hatása és mi a mai gazdasági vérengző háboru? Nézzük csak meg egy kicsit e két dolgot közelebbről, gazdasági hatás szempontjából.

Abban a régi időben, mikor még az Árpádszerű népvándorlás divott, (azért mondom Árpádszerűnek, mert a mai magyaroszlák népvándorlása évi 270 ezer embert exportál Amerikába) akkor a fiatal legények, kiknek otthonukban már nem jutott föld és marha, folkerekedtek fiatal, szépkelbű honleányokkal és elindultak jobb hazát keresni. O., ahová értek, természetesen letlepportak mindenkit és ahol letelepedtek, a bennlakókat rabszolgáikká tették.

Ezeknek a népvándorló háboruknak még volt gazdaságilag romboló hatásuk és szétlepporták az egyéni vagyjonjot is.

Regi idők óta megváltozott azonban már a viszony. A népjog előírja, hogy a személyes vagyon háboruban is szent és sérthetetlen s a háboru okozta károkat a vesztes tartozik fizetni. Egyszóval a nép nagy zömének civilizált államban semmi anyagi hátránya nincs az elvesztett háboruból, mert vagyonszája megmarad s ha az adót felszólják is, a háboru dolog, hogy a nyakát ki nem tekerik az embernek. A francia német háboru nyújt jellemző példát a mai háboru vagyjonjok hatására. A legyőzött franciák kifizették a milliárdokat s mindenki ur maradt a magyanyáján.

Mi történik azonban, ha a gazdasági háboru megindítja egy modern zsarnok, első Morgan, a pénzkirály? A szívós életű népeket nem bírta eltiporni soha semmi féle földi hatalom s Magyarország ezer esztendőn át is meg tudta duó háboru közt menteni szabadságát, de a Morganokkal szemben el fog verezni.

Én a politikával és a

kint, nem tördöm, mert ezek a dologosak uri-sportok vagy gyerekségek, de pozitív tudomány nevében, amelyik az igazságot keresi mindentűt, szeretném felírni az emberiséget mély almból és tudatlan ságából, hogy a nemzet sorsát ma ne a politikától és az állam hivatalnokaitól remélje, hanem a produktív, becsületos munkától és az októl, akik a fejükkel és az agyvelejükkel tudnak produktív módon dolgozni. A mai gazdasági háboruban halálos sebe süttek azok a tagbaszakadt tüdővész alkok, akik egy rohadozó szalmazsákon heverve éhséget szenvednek, könnyű sebe sülték azok, kik körülözengnek a világban s nincs munkájuk, nincs kenyérük, mert elvette tőlük a gép és a civilizációkban náluk előrehaladottabb — ugynevezett urak. Ezekben a sebesültekben vérezhetik csak el a nemzet.

A magyar nép nyomorának az okát mindenki a közös vámerületben keresi. Boldog hit. Hát miért nyomorog az angol nép? Hisz nekik nincs Ausztriájuk s náluk a gazdasági háboru talán még a miénkénél is nagyobb nyomort produkál. A nyomor oka nem ilyen paradés-dologban rejlik, mint a nagyhatalmi kérdés, meg a külkereskedelmi szerződések, hanem a nép szervezetlenségében és a kormányzó agyvelők tudatlanságában.

Magyarország a civilizált világ gazdasági háboruiban egyre szenved, éppen úgy, mint Ausztria. Azt hangoztatják nálunk mindentűt, hogy mindez azért van, mert nincs iparunk. Bocsánatot kérek, de én ezt nem hiszem. Nézzük csak, mit segítene az, ha nekünk ma megadná a törvényhozás az önálló vámerületet és a külföldi gyárosok kenyerszerűenék itt az országban gyarakat építeni? A mi parasztnépünk oda csak mint napszámos mehetne, mert nincsen tanult ipari munkásunk. Azután meg gépekkel dolgoznak ezek az új gyárak is, amelyek közül egy-egy szövőipari gépirás naponkint annyit dolgozik önniüködően, mint 100 esztendővel ezelőt 15 vármegye összes takácsai egy hónap alatt dolgoztak.

Tessék elhinni nekem, hogy nem az iparhiányban rejlik a nyomor oka. Láttam én Ausztriában, hogy a gyári munkás rabszolga s a szövőgyár környékéről a nép nppen úgy vándorol Amerikába, mint a mi népünk. Ha ma nagyipar keletkezik valahol, abból a nép nagyon kis részének van csak keresete s a legnagyobb haszna a gyárból a részvényeseknek van.

Engem nem a politika vezet, mikor ezeket mondom, hanem a pozitív tudás. A magyar nép nyomorának az az oka, hogy azt a sok természetes erőt és kincset, mely a magyar földben rejlik, nem használják ki eléggé, hogy nincsenek olyan okos és nagy tudományú magyar emberek, akik a földben rejlő termő erőt a föld népe munkájának segítségével használati cikkeké tudnák transzformálni.

Magyar ur jogasznak szüetelektív termelőnek. Am legyen igazuk, de én erre azt válaszolhatom, hogy míg a magyar ur fiuk előtt csak a hivatalnoki pályaszent és megbízható, addig Magyarország népe nyomorogni és szenvedni fog még akkor is, ha a politikai szupremácia átesik is Ausztriából Magyarországra, sőt még akkor is, ha Magyarország önálló királyság lesz valaha.

A mai gazdasági háboruban csak az a nép győzhet, amelyiknek urai produktív dolgoznak s így a népek munkát adnak — s Magyarországon mindaddig, míg a

munkát megvetik az urak s csak hivatal után törnek, irtózatossokat fog szenvedni a nép. Tehát munkára fel!

Meghívó.

A „Vasvármegyei Tüzlő-Szövetség” 1904. évi augusztus hó 14-én délelőtt 11 órakor Kiscellben, a „Korona” vendéglő nagytermében tartja XII. közgyűlését, melyre Vasvármegye összes tüzlő-egyletei, úgy a tüzlő-egylek minden pártolói tisztelettel meghívattak.

A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés a szövetség ügyeiről s a tüzrendszet állásáról. 3. Választmány elentése a pénztárról. 4. Költségvetés megállapítása. 5. A jövő évi közgyűlés helyének megállapítása. 6. Előzetesen beérkezett indítványok, esetleg felszólamlások tárgyalása. 7. Tiszújítás. 8. A közgyűlés bezárása.

A közgyűlést megelőzőleg aug. 13-án u. 3 órakor Szombathelyen a vármegyei kistermében a választmány fog ülésezni, mely előkészítő-ülésen való megjelenésre a választmányi tag és kerületi tagok tisztelettel megkértenek. Egyebekben napirend az irányadó.

Szombathely, 1904. június 30.

Dr. Bezerédy István,
szöv. elnök.

Karabás István,
szöv. titkár.

Dr. Pletnits Ferenc,
helyi elnök.

Kedves Bajtársak!

A „Vasvármegyei Tüzlő-Szövetség” — amint már is eléggé tudjátok — aug. hó 14-én Celldömölkön fogja f. évi közgyűlését megtartani s ugyanez alkalommal fogja a celldömölki önk. tüzlő-egylet is 25 éves fennállását — összekötte zászlószenteléssel — ünnepelni.

Kedves bajtársak, kik az emberbaráti szeretet szent eszméjében velünk egyesülve vagytok, mi ezen örömnépünkre eszennel meghívunk benneteket és kérünk, hogy örömlünkben részt venni sziveskedjete. A lehető legelőnyösebb vasuti összeköttetés, közelből úgy, mint távolból; könnyűvé tesszük a hozzánk való átszállást s legyetek meggyőződve, hogy mi nemcsak hogy bajtársi szeretettel fogunk benneteket kedlünkre ölelni, de azontul is mindent el fogunk követni, hogy körlünkben jól is érezzétek magatokat.

Celldömölk (Kiscell), 1904. június 30.

Bajtársi szeretettel és üdvözléssel:

Pálovics József,
parancsnok.

Dr. Pletnits Ferenc,
elnök.

Egyetértőleg a Vasvármegyei Tüzlő-Szövetség elnökségével, következőkép áll-

1. Augusztus 13-án délután és este az érkező vendégek fogadtatása és elszállásolása.

2. Esti 8 órakor az őrtanyáról kiinduló fáklýás menettel tisztelegés a zászlóanya ó méltóságánál s a szövetség elnökénél; annak befejeztével ismerkedési estély a Korona vendéglőben.

3. Aug. 14-én reggeli 5 órakor ébresszó.

4. A szövetségi elnökség fogadása.

5. 8 órakor a rendező-bizottság ülése a Korona emeleti termében.

6. 9 órákor gyülekezés az Őrtanyán és fölvonulás méltóságos magyarszolgányi és szolgáegyházi Szogyény Ferenc cs. és k. kamarás neje Gorcey Pau'a grófnő zászlóanyához és a templomba.

7. 10 órákor zászlóanya ő méltósága s a koszorus leányok felvezetése a templom mellett téren emelkedő sátorhoz s ugyan-csak itt tartatik meg a szentbeszéd is, melyet szeg-beverés s a helybeli egyelet által a zászlónak birtokba vétele fog követni. A szertartás végeztével diszfelvonulás a zászlóanya és a szövetség elnöksége előtt. A zászlóanya elkísérése.

8. 11 órákor a vármegyei tüzoltó-szövetség közgyűlése.

9. D. u. fél 2 órákor társasbéd a Korona vendéglőben.

10. D. u. 4 órákor a helybeli tüzoltó-testület gyakorlata.

11. D. u. 5 órákor népmulatság a Hungária helyiségekben. Egyenruhás tüzoltók belépő díjat nem fizetnek.

HIREK.

— **Képviselőválasztásnak szele fujdogál ismét.** A fővárosi lapok egybehangzó jelentése szerint Tisza István miniszterelnök októberben feloszlattja az országgyűlést és nyomban kiírják az új választásokat. Ez a hír mostanában már többször felmerült s így nem lehetetlen, hogy végre is valóra válik. Mert hát a magyar közmondás is azt tartja: Szel nélkül nem zörög a nád.

— **Szabadságon.** Loránth Gyula, városunk agilis jegyzője, tíz napi szabadságra ment a családjával a híres styriai bucsujáró-helyre. Nagy-Maria-Cellbe utazott. Szabadságáról augusztus 3-án érkezik vissza.

— **Erdőégés.** Kedden, folyó hó 26-án délelőtt 10 órákor a szombathelyi székeskáptalan tulajdonát képező kemenesszentpéteri fenyeves-erdőben eddig ki nem derített okból tűz támadt. A rendkívül nagy szárazság miatt az erdőtüz gyorsan terjedt tova s hamarosan mintegy 200 hold erdőt homvasztott el. A székeskáptalan erdejéből a tűz átcsapott gróf Eszterhazy Sándor kemenesi erdejébe, hol szintén körülbelül 200 hold erdőterületen pusztított már, míg végre délután 1 órákor sikerült a tüzet nagy erőfeszítéssel lokalizálni. Az erdőtüz ötösánál Pápcról szász ember jelent meg, kik tíz kocsin sietve vonultak az erdőtüzhoz; számosan voltak még Nemes- és Pórmagasiból, valamint Kemenesszentpéterről is. A tűz nagy kárt okozott a két erdő-ségben. A tűz valószínű egy eldobbott gyújtó-szállal keletkezett.

— **Drága varrógépek.** Az amerikai nagy reklámmal és nagy költséggel dolgozó Singer Co. varrógépgyár részvénytársaság gépeinek vételétől óriási olvasóinkat a saját érdekükben. Ez a nagy költséggel és reklámmal dolgozó amerikai cég borzas árón szőza vevőinek nyakába varrógépeit, oly borzas áron, hogy hasonló minőségű és tegyük hozzá jó varrógépeket más hazai cégnél 20%-kal lehet olcsóbban venni, mint a magat

— **rikai reklám-cégnél.** Tehát ne álljon fel senki az amerikai varrógépgyár cégnek, varrógépeiről terjesztett csodás jóságú híreinek, mert hát régi közmondás, hogy: minden cigány a maga lovát dicseri és hogy: Pal is tudja manapság, amit Péter tud.

— **Számadás és nyilvános köszönet.** A helybeli férfi-dalkör f. hó 17-én tartott mulatságnak bevétele 201 kor. 60 fillér, kiadása 95 kor. 50 fillér, tiszta jövedelem 106 kor. 10 fillér volt. Ez alkalommal felülfizettek: özv. Gayer Gyuláné, Jakab Bódog, Neuhauser Imre, Váriaky Béla 6-6 kor., dr. Wagner Lőrinc, Kath. Legényegylet, özv. Daim Sándorné 5-5 kor., dr. Gény

Lajos, Merky Ede, dr. Piétnits Ferenc 4-4 kor., Szalay József, Szabó József, Szabó Lajos, Nagy Gyula, id. Tóry György, id. Reich Imre, Hiller Mór, Molnár János, Honig Samuel, Farkas János 3-3 kor., Jagica Lajos, Gratzner Piusz, Mészáros János, Mizsei Sándor, özv. Nunkovits Sándorné, Zsigmond István, Kamovics Ferenc, Németh Károly, Patyi Jónás, Béni N., Bisitzky Ödön, dr. Király János, Simon Kálmán, Boda Józsefné, Eder János, Lóránth Gyula, Takacs György, Eder Géza 2-2 kor., László Ferenc, Tóth István, Klaffi Sándor, Gáthy István, Dingrevé Nandor, Bogyai N., Karolyi Gyula, Radó Ignac, Krausz Mihály, Pa'ovits József, Simon József, Schwartz Hermanné, Burits József, Landherr József, Perényi Karoly, Galambos Béla, Schwartz Rudolf 1-1 kor., Segal Vimos 50 fillér, Moor Gyula, Dombai István, Gécse János 40-40 fillér, Huszár Antal 20 fillér. Fogadják a szives felülfizetők az egylet hálas köszönetét

— **Tűzvesz Jánosházán.** Csütörtökön, f. hó 28-án délután kipyuladt eddig ki nem derített okból Magdics Rudolf kazala, melyre éppen meg raktak, úgy, hogy a rajta dolgozó emberek nemhezen tudtak lekerülni. Az erős északi szél szította a veszt, úgy, hogy az feltartóztatlanul előre haladt, míg a szél irányában éghető anyagok ért. Leégett 45 ház a hozzátartozó gazdasági épületekkel, tomerékigabona, takarmány, szalma melyek még biztosítva nem voltak. Magdics pajtájában leégett Zukovics új 8000 koronát érő cséplőgépe is. Emberéletben nem esett kár. A kár eszidőszertint még még nem határozható. A tűznél a helybelieket kívül derekasan dolgoztak a dukai, csejdomóki, keresztúri karakói, palfai, kis-somlyói tüzoltók és a lancia teigazd. iskola növendékei.

— **A postáról.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter folyó hó 18-án kelt 51060. szamu rendelete szerint, mhogy a gyakornokjelöltek létszámában üresedés nincs és ily állásokra pályázatot hirdetve nem lesz, gyakornokjelöltek egy-altaiban még pályázaton kívül sem vétettek fel.

— **A hékatonyosok.** Erőszakos utasítást adó leletes bünt. terjesztő pocsolgyaviról már többször volt szó lapunkban, de úgy látszik felszólásunk az intéző köröknél süket fülkre talalt. Nem tudjuk, nem érijük, hogy miként lehet megturni ezt a dögleletes bünt. terjesztő pocsolgyat a város közepén. Meddig várnak meg annak a pocsolgyanak a rendezésével? Igazán kiváncsiak vagyunk reá.

— **Menetjegy-kezdésének kivándorlóknak.** A kereskedelemügyi miniszter a Fiumén át Amerikába kivándorlóknak a Mav. összes vonalain 50% menetdíjmentességet engedélyezett, ha egy csoportban legalább 10 kivándorló utazik és közvetlen Fiuméba szóló III. oszt. menetjegyet váltanak. A vasutnál az utlevél és a hajójegy mu'atandó fel, amely utóbbi a budapesti közp. menetjegyirodánál, vagy pedig a minden megyében működő kivándorlási meghatalmazottaknál válthatók. Vas- és Zilavarmegye területén Orbán Ignác Szen'gotthardon a kivándoró is meghatalmazott, aki mindenféle további felvilágosítást vagy irásbeliig nyújt. Nevezetesen ittias lép legközelebb az utleve ügy terén is életbe. Ugyanis augusztus elsejétől kezdve az utlevél többé nem a miniszteriumban, hanem az aipáni hivatalokban lesznek kiállítva, ami által gyorsabban lesznek az utlevél iránti kérelmek elintézve.

— **Kivándorlási megbízott.** M. kir. belügyminiszter az Amerikába kivándorlóknál szándékozók Fiumén át való továbbításával Vas és Zalamegyék területére Orbán Ignác szen'gotthard lakosát bízta meg.

— **Az utlevéltörvény életbeléptetése.** A hivatalos utlevél törvényről szóló életbeléptető kormányrendelet.

— **A törvény** augusztus hó első napján lép életbe. Ugyancsak a hivatalos lap közli a kormányának azt a rendeletét, mely a Romániával és Szerbiával szemben eddig fennállott utlevél-kötelezettséget továbbra is fentartja. Tudvalevőleg ugy Románia, mint Szerbia megszüntette az utlevélkényszert a magyar határon. A magyar kormány azonban, különösen a leanykereskedés ellenőrzésére való tekintettel, az utlevélkényszert fentartását határozta el.

— **Védekezés a takarmányhiány ellen.** Az ideai szárazság a takarmánynövényekre oly káros hatással volt, hogy vidékenként nagy takarmányhiány következett be, ha az ellen a lehatóság szerint nem védekezünk. A takarmány

szükségen a legtöbb gazda úgy vél segíteni, hogy csökkenti állatainak számát. Ezzel azonban magának okoz kárt, mert az éveken át felszaporított állomány csökkentéseivel kevesbedik a trágyamennyiség és így talajának termő ereje; a takarmányhiány következtében pedig oly sok állat kerül a piacra, hogy az eladó állatokat olcsó árón kell elvesztegetni. Ezért nem az állatok számának csökkentésével kell a takarmányhiányt segíteni, hanem minden eszközt fel kell használni arra, hogy amennyire még a tél beálltaig lehetséges, biztosítsuk állataink kitélésére szükséges téli takarmányt. Hogy ezt tehesük, arra kell törekednünk, hogy: 1. a zöld takarmányozás idejét ősszel minél hosszabb ideig kinyújtsuk és a takarmánykészletet növeljük; 2. olyan növényeket termeljünk, melyekkel lehetséges a jövő év tavaszán a zöld takarmányozást minél korábban megkezdeni és 3. a téli takarmányozás céljára minden oly anyagot, melynek takarmányértéke van, felhasználjunk. Feltevéssel, hogy a nyár folyamán elegendő csapadék lesz, a zöldtakarmányozás ősszel kinyújtható, illetve a téli takarmánykészlet növelhető tarlónövények által, minő a csalamádé, mohar, köles, pohánka, mustár, csibehur, tavasi boró és az arpával. Az ezek termesztésére vonatkozó utasítást szivesen megküldi a fődmivelési miniszter, ha levelezőlapon kériük.

Színház.

Fehér Károly vidékünkön már jól és előnyösen ismert szinagazgató, jól szervezett szin-társulatával a múlt szombaton érkezett Cellbe és előadásainak sorozatát vasárnap a „Bob herceg”-gel kezdte meg. Hétfőn szinre került „Svobranany”, kedden „Aranyvirág”, szerdán „Lili”, csütörtökön „Ripp van Winkler”, pénteken „Postás fia”, szombaton „Drótos-tót”, ma, vasárnap szinre került „Falu rozsa”-ja. A szin-társulatnál ezidőszertint vendégképen szerepel Revicky Bézsika és Oláh Gyula. Előbbi a miskolci színház volt énekesnoje, az utóbbi a bpesti Király-színház tagja. Revicky Romika igazán kellemes, kedves színésznő. Hangja kissé gyenge még, de szép és kellemes. Oláh Gyula fiatal kezdő színész, ugyanolyan pályája kezdetén áll, hangja szép, iakolázott. Idővel kitűnő színész lesz belőle. A társulat tagjai közül ki kell emelnünk Dombi Ionát, Kövi Juliskát, Ernycinét és Bathorynét a nők közül. A férfi színészek közül: Bathoryt, Ernycit, Deakot és Vakárt. A társulat igazán jó erőkből áll, Bodochanyi zongorajátéka pedig valósgos művelzetet nyújt a közönségnek. Szives örömet nyújt a közönségnek az igazgatói közül azok közé sorolható, aki teljes erővel arra törekedik, hogy a közönségnek művelzetet nyújtson előadásaival. Ezt az érdemet Fehér Károlytól senki el nem vitathatja. A celli közönség mindennek dacára gyér partolásban részesíti a szin-társulatot, hogy nagyobb partfogast érdemelne a társulat, az bizonyos. De hat nálunk igazán furcsa módon nyilatkozik meg a szinpartolás; emlékeztünk reá, midőn pár évvel ezelőtt egy gyenge szin-társulat bőséges partfogásban részesült, most pedig a jó által-alig lesz támogatva. A szin-társulat még e hét-het szünetekig csak nálunk maradni, inétt Janusházára mennék. Janusháza és vidéke szin-művészi közönségnek előre is felhívjuk figyelmét Fehér Károly szin-társulatára, reméljük, hogy ott há sokáshoz híven, a jól megérdemelt partfogásban fog részesülni. A szin-társulat még e hét-megemberrel magat és jobb partfogásban részesülökent, mint eddig részesítette. Reméljük, hogy így lesz.

Szerkesztői Üzenetek.

Egy előfizető. A küldött cikket megtaptuk, az a apszemje igen jó, de nem világos, burkolt, így nem érhető el vele a kívánt siker. Tették talán nyíltan feltárni a panaszt, leplezetlenül, es esetben a kívánt siker el nem maradhat. Tessék elhinni, n... az illető kiméletet, mert olyan dolgokat művel, ami botrány-számba m... Kérjük újbóli szives értesítését ez ügyben.

